

[Domov](#) > [Mreža Usposabljanja, Pravosodne Mreže In Agencije](#) > [Netherlands](#)

Začetno usposabljanje sodnikov in tožilcev v Evropski uniji

Vsebino zagotavlja

Nizozemska

Nizozemska

Sodniki

Splošni opis

Začetno usposabljanje sodnikov je obvezno za vse, ki želijo postati sodniki. Ko sodnike pripravnike odobri izbirni odbor, udeleženci začetnega sodniškega programa opravijo sprejem na sodišču, na katerem bodo delali. Trajanje tega programa se določi ob posvetovanju s centrom za usposabljanje v pravosodju (SSR).

V posvetovanju s SSR se določi trajanje programa (vsaj eno leto in tri mesece, največ štiri leta, odvisno od znanja in izkušenj) ter izberejo okolja za usposabljanje pri delu, v katerih bo sodnik pripravnik najprej delal. Ko sodni pripravnik zaključi usposabljanje, je imenovan za „splošnega“ sodnika, kar pomeni, da lahko dela v katerem koli oddelku sodišča (civilno, upravno, kazensko, družinsko pravo itd.).

Usposabljanje sodnikov pripravnikov zagotavljajo sodišča v sodelovanju s SSR. Večina usposabljanja se izvaja v obliki usposabljanja pri delu, pri čemer sodnike pripravnike usposabljujejo izvajalci praktičnega usposabljanja, ki jih usmerjajo in jim dajejo povratne informacije. Poleg tega je en dan v tednu pod nadzorom glavnega izvajalca usposabljanja v SSR pozornost namenjena učnemu procesu in tečajem, ki se jih udeležijo sodniki pripravniki. [Zakonodaja](#) je na voljo na spletišču sodnega sveta.

Usposabljanje nove skupine sodnikov pripravnikov se začne vsake tri mesece. V program se vpiše največ 130 sodnikov pripravnikov na leto. Leta 2021 je usposabljanje uspešno zaključilo 83 sodnikov pripravnikov. Konec leta 2021 se je usposabljal 248 sodnikov pripravnikov.

Dostop do začetnega usposabljanja

Kandidati za program usposabljanja morajo imeti magisterij iz prava in opravljen poseben sklop tečajev za pripravo na opravljanje poklica v pravdanju ali sodstvu. Poleg tega morajo imeti vsaj dve leti ustreznih pravnih izkušenj zunaj sodstva. Kandidate izbere nacionalni izbirni odbor za sodnike v sodelovanju s sodišči. Izbirni postopek je sestavljen iz šestih korakov.

Najprej se izvede izbor dopisov. Upravitelj ali predsednik sodišča in član sekretar nacionalnega izbirnega odbora za sodnike za vsako prosto delovno mesto izbereta pet dopisov. Ta postopek temelji na obrazcu za ocenjevanje. Ocenjevalno podjetje LTP nato izvede analitični preizkus. Sestavni deli preizkusa so spretnosti besednega sklepanja ter kritičnega in abstraktnega mišljenja. S temi preizkusi, ki jih oceni nizozemski odbor za preizkuse in preizkušanje (COTAN) ali podobna institucija, se ugotavlja, ali kandidat dosega nadpovprečne vrednosti v smislu analitičnih spretnosti in ali je dokazano, da nima kulturnih predsodkov. Sestavni deli analitičnih preizkusov so spretnosti besednega sklepanja ter kritičnega in abstraktnega mišljenja.

Ko kandidati uspešno opravijo analitične preizkuse, jih sodišča predlagajo za razgovor. Sodišča nato od vsakega kandidata prejmejo prijavitni obrazec in dve referenci. Sodišče kandidate povabi na razgovor, ki poteka v okviru vnaprej načrtovanih srečanj lokalnega izbirnega odbora in upravnega odbora. Po razgovoru lahko s postopkom in ocenjevanjem nadaljujejo največ trije kandidati na prosto delovno mesto. V ocenjevalnem centru psiholog z

univerzitetno izobrazbo opravi razgovor s kandidatom, nato pa se kandidat preizkusi z osebnostnimi vprašalniki (vključno s preizkusom dileme), simulacijo razprave in igro vlog. S preizkusom se oceni, ali ima kandidat potrebne kompetence za opravljanje poklica sodnika ali potencial, da jih razvije med usposabljanjem.

Nato se kandidati udeležijo zaključnih razgovorov. Te razgovore opravi nacionalni izbirni odbor. Kandidati opravijo tri zaključne razgovore z različnimi izpraševalci o treh temah. Nato vsi izpraševalci obravnavajo rezultate teh razgovorov. Odbor prejme navodila v zvezi s tehnikami razgovora in razlaganjem poročila o oceni. Po zaključnih razgovorih so odobreni kandidati predstavljeni sodiščem. Sodišča odločijo, katerega kandidata (ali kandidate) želijo imenovati, in te informacije posredujejo nacionalnemu izbirnemu odboru za sodnike. Predlogi za preostale „odobrene kandidate“ se predložijo drugim sodiščem (če je to mogoče).

Oblika in vsebina začetnega usposabljanja

V predhodni fazi sodnik pripravnik sodeluje v delovni ekipi za usposabljanje v okviru zadevne jurisdikcije, pri čemer razvije svojo usmeritev in kompetence, ki presegajo meje usposabljanja pri delu. Ob koncu predhodne faze sodnik pripravnik opravi samooceno in pripravi osebni učni načrt.

Nato se začne glavna faza programa (najmanj eno leto, največ tri leta in devet mesecev). Glavna faza se opravi v okviru dveh ali treh usposabljanj pri delu na sodišču, odvisno od trajanja programa in osebnega učnega načrta. V zvezi s tem je mogoče prehajati med sodišči in pritožbenimi organi. Nadzor zagotavljajo izvajalci praktičnega usposabljanja. Poleg tega je en dan v tednu pod nadzorom glavnega izvajalca usposabljanja pozornost namenjena učnemu procesu, portfelju in učnemu načrtu, pa tudi raziskovalnim projektom in kompetencam, ki presegajo usposabljanje pri delu. Nadzor, ki ga zagotavljajo izvajalci praktičnega usposabljanja in glavni izvajalci usposabljanja, je osredotočen izključno na učenje in ne na ocenjevanje. Sodnik pripravnik opravi tudi naslednja pripravništva: pripravništva s področja socialnih vprašanj, evropska/mednarodna pripravništva, pripravništva na sodiščih / pri pritožbenih organih in krajše/daljša pripravništva na državnem tožilstvu, če je izbrano okolje za usposabljanje pri delu osredotočeno na kazenske zadeve. Glavni izvajalec usposabljanja, izvajalec praktičnega usposabljanja in sodnik pripravnik vsake tri mesece ocenijo in posodobijo osebni učni načrt. Po zaključku vsakega usposabljanja pri delu se s sodnikom pripravnikom, glavnim izvajalcem usposabljanja in izvajalcem praktičnega usposabljanja opravi ocena ob premestitvi.

Za sodnike pripravnike je obvezno mednarodno pripravništvo. To pripravništvo je različno dolgo, od sodelovanja v programu AIAKOS mreže EJTN do enoletnega pripravništva v Strasbourgu na Evropskem sodišču za človekove pravice. Poleg tega je del programa za sodnike pripravnike tudi tečaj „The European Judge“. Sodniki pripravniki med usposabljanjem pri delu obiskujejo tečaje, ki se nanašajo na evropsko pravo, na primer evropsko civilno ali upravno pravo.

Zaključek začetnega usposabljanja in postopka pridobivanja kvalifikacij

Ocenjevanje v novem začetnem programu za sodnike/sodstvo je bilo zasnovano na podlagi tega, da sodniki pripravniki sami prevzamejo odgovornost za svoj program in da obstaja spodbudno učno okolje ter da usposabljanje podpirajo sodišča sama, nadzor pa zagotavlja glavni izvajalec usposabljanja. Kandidate oceni odbor ocenjevalcev na podlagi razgovora in portfelja, ki ga udeleženci usposabljanja pripravijo sami. Portfelj mora vključevati več obveznih dokazil, drugi del pa lahko kandidat izpolni po lastni izbiri. Za zagotovitev spodbudnega učnega okolja mora program potekati v varnem okolju, ocena pa mora sodnikom pripravnikom omogočiti čim večji razvoj in nadgrajevanje talentov. To se v največji možni meri dosega z ločevanjem poučevanja in ocenjevanja ter zagotavljanjem preglednega in objektivnega ocenjevanja. S tem se lahko izvajalec usposabljanja v celoti osredotoči na vlogo mentorstva in razvoj sodnika pripravnika.

Izvajalec praktičnega usposabljanja in glavni izvajalec usposabljanja prispevata k ocenjevanju s tem, da morata vsake tri mesece izpolniti več obrazcev za povratne informacije in ocenjevalnih obrazcev za portfelj ter odobriti njegovo vsebino. Da bi bil sistem ocenjevanja pregleden in objektivni, mora imeti jasna ocenjevalna merila, jasen postopek in čim večjo zanesljivost ocenjevalcev. Za to je potrebno usposabljanje ocenjevalcev in svetovanje strokovnjaka iz SSR. To prispeva tudi h kakovosti ocene. Poleg tega struktura programa tudi zagotavlja, da se kandidati ne ocenjujejo bolj, kot je primerno za njihovo oceno s pravnega vidika. Opisani sistem, ki združuje določene čase ocenjevanja in dodatno oceno na zahtevo, izpolnjuje ta cilj. Sistem ocenjevanja je zato prilagojen udeležencem usposabljanja, kadar je to mogoče, in podpira tudi didaktične inovacije na področju razvoja kompetenc.

Prva vmesna ocena se opravi ob koncu prvih 12 mesecev programa, tj. po devetih mesecih izkušenj z usposabljanjem pri delu (po trimesečni predhodni fazi). Ta ocena je osredotočena na vprašanje, ali ima sodnik pripravnik v osnovi kompetence, potrebne za opravljanje sodniške funkcije, in ali je dosegel zadosten razvoj. Če posameznikov program traja tri leta ali več, se na približno polovici preostalega trajanja programa opravi druga vmesna ocena. Po potrebi se lahko odbor ocenjevalcev odloči, da priporoči naknadno dodatno oceno, ki ni navedena v osebem učnem načrtu, predloženem sodnemu odboru. V vseh primerih se program zaključi s končno oceno, da se preveri, ali lahko sodnik pripravnik neodvisno opravlja funkcijo sodnika. Oцени se, ali sodnik pripravnik izpolnjuje vse končne ravni znanja. Navedeni sistem zagotavlja, da se kandidati ne ocenjujejo bolj, kot je potrebno, kar podpira uporabo ocenjevanja kot pravnega instrumenta. To prispeva k ohranjanju ločenosti usposabljanja in ocenjevanja. Prispeva tudi k spodbudnemu učnemu okolju, želeni stopnji prožnosti in privlačnosti programa.

Program ne vključuje preizkusov izključno pravnega znanja. Taki preizkusi namreč ne bi bili v skladu z osnovno predpostavko, da so sodniki pripravniki sami odgovorni za svoj tečaj, pri čemer je bistveni del tega očitno tudi ustrezno pravno znanje. Program temelji na predpostavki, da imajo udeleženci programa potrebno pravno znanje ali da ga bodo pridobili na začetku vsakega usposabljanja pri delu. Ocenjene končne ravni znanja vključujejo tudi pravno znanje, ki ga je treba dokazati v okviru opravljenega praktičnega dela. Zato je treba poudariti, da morajo sodniki pripravniki zagotoviti, da njihova raven pravnega znanja ni dejavnik, ki bi oviral njihov napredek v celotnem programu.

Tožilci

Splošni opis

Začetno usposabljanje tožilcev je obvezno za vse, ki želijo postati državni tožilci. Ko tožilce pripravnike odobri izbirni odbor, udeleženci začetnega sodniškega programa opravijo sprejem na sodišču, na katerem bodo delali.

V posvetovanju s SSR se določi trajanje programa (vsaj eno leto in šest mesecev, največ štiri leta, odvisno od znanja in izkušenj) ter izberejo okolja za usposabljanje pri delu, v katerih bo tožilec pripravnik najprej delal. Ko tožilec pripravnik zaključi usposabljanje, je imenovan za državnega tožilca.

Usposabljanje tožilcev pripravnikov zagotavljajo okrožja v sodelovanju s SSR. Večina usposabljanja se izvaja v obliki usposabljanja pri delu, pri čemer tožilce pripravnike usposabljujejo izvajalci praktičnega usposabljanja, ki jih usmerjajo in jim dajejo povratne informacije. Poleg tega je en dan v tednu pod nadzorom glavnega izvajalca usposabljanja v SSR pozornost namenjena učnemu procesu in tečaju, ki se jih udeležijo tožilci pripravniki.

Usposabljanje nove skupine tožilcev pripravnikov se začne dvakrat letno, in sicer dve skupini začneta oktobra, dve pa aprila. V program se vpiše največ 48–54 tožilcev pripravnikov na leto. Leta 2021 je usposabljanje uspešno opravilo 34 tožilcev pripravnikov. Konec leta 2021 se je usposabljal 117 tožilcev pripravnikov.

Dostop do začetnega usposabljanja

Kandidati za program usposabljanja morajo imeti magisterij iz prava in opravljen poseben sklop tečajev za pripravo na opravljanje poklica v pravdanju ali sodstvu. Poleg tega morajo imeti vsaj dve leti ustreznih pravnih izkušenj zunaj sodstva. Kandidati se najprej izberejo na lokalni ravni (okrožja), nacionalni odbor nato izbere nekaj oseb, ki bodo ocenjene, na koncu pa lokalno okrožje izbere najboljše kandidate.

Najprej se torej izvede izbor na podlagi dopisov. Ocenjevalno podjetje LTP nato izvede analitični preizkus. Preizkus zajema spretnosti besednega sklepanja ter kritičnega in abstraktnega mišljenja. S temi preizkusi, ki jih oceni nizozemski odbor za preizkuse in preizkušanje (COTAN) ali podobna institucija, se ugotavlja, ali kandidat dosega nadpovprečne rezultate v smislu analitičnih spretnosti in ali je dokazano, da nima kulturnih predsodkov. Sestavni deli analitičnih preizkusov so spretnosti besednega sklepanja ter kritičnega in abstraktnega mišljenja.

Ko kandidati uspešno opravijo analitične preizkuse, jih okrožja predlagajo za razgovor. Okrožja nato od vsakega kandidata prejmejo prijavi obrazec in dve referenci. V ocenjevalnem centru psiholog z univerzitetno izobrazbo opravi razgovor s kandidatom, nato pa se kandidat preizkusi z osebnostnimi vprašalniki (vključno s preizkusom dileme), simulacijo razprave in igro vlog. S preizkusom se oceni, ali ima kandidat potrebne kompetence za opravljanje poklica tožilca ali potencial, da jih razvije med usposabljanjem.

Nato se kandidati udeležijo zaključnih razgovorov. Te razgovore opravi nacionalni izbirni odbor. Nato vsi izpraševalci obravnavajo rezultate teh razgovorov. Odbor prejme navodila v zvezi s tehnikami razgovora in razlaganjem poročila o oceni. Po zaključnih razgovorih so odobreni kandidati predstavljeni okrožjem. Okrožja določijo, katerega kandidata (ali kandidate) želijo imenovati. Predlogi za preostale „odobrene kandidate“ se predložijo drugim okrožjem (če je to mogoče).

Oblika in vsebina začetnega usposabljanja

V uvodnem obdobju tožilec pripravnik sodeluje v delovni ekipi za usposabljanje v zadevnem okrožju, pri čemer razvije svojo usmeritev in kompetence, ki presegajo meje usposabljanja pri delu. Ob koncu predhodne faze mora tožilec pripravnik prestati oceno kompetenc, da pridobi potrdilo o strokovni usposobljenosti. Preden lahko nastopi pred sodiščem kot tožilec, mora na simulacijah sodnih obravnav pokazati osnovne spretnosti in znanje. Če mu to ne uspe, dobi še eno dodatno priložnost, če pa je zopet neuspešen, mora zapustiti celoten program.

Nato se začne glavna faza programa (najmanj 15 mesecev, največ 45 mesecev). Glavna faza se opravi v okviru več usposabljanj pri delu, odvisno od trajanja programa in osebnega učnega načrta. Udeleženec usposabljanja nekaj časa preživi na tožilstvu, kjer obravnava enostavne zadeve, nekaj časa pa dela kot pravni svetovalec, namestnik odvetnika, tožilec, ki obravnava resne zadeve, in kot sodnik. Na voljo je tudi zunanje pripravništvo. Po zaključku vsakega usposabljanja pri delu se s tožilcem pripravnikom, glavnim izvajalcem usposabljanja in njegovim nadrejenim iz zadevnega okolja usposabljanja opravi ocena ob preemstitvi.

Nadzor zagotavljajo izvajalci praktičnega usposabljanja. Poleg tega je en dan v tednu pod nadzorom glavnega izvajalca usposabljanja pozornost namenjena učnemu procesu, portfelju in učnemu načrtu, pa tudi raziskovalnim projektom in kompetencam, ki presegajo usposabljanje pri delu. Nadzor, ki ga zagotavljajo izvajalci praktičnega usposabljanja in glavni izvajalci usposabljanja, je osredotočen izključno na učenje in ne na ocenjevanje.

Tožilci pripravniki lahko opravljajo mednarodno pripravništvo. To pripravništvo se po dolžini razlikuje glede na sodelovanje v programu AIAKOS, ki ga izvaja mreža EJTN.

Zaključek začetnega usposabljanja in postopka pridobivanja kvalifikacij

Ocenjevanje v novem začetnem programu za tožilce je bilo zasnovano na podlagi tega, da tožilci pripravniki sami prevzamejo odgovornost za svoj program in da obstaja spodbudno učno okolje ter da usposabljanje podpirajo okrožja sama, nadzor pa zagotavlja glavni izvajalec usposabljanja. Kandidate oceni odbor ocenjevalcev na podlagi razgovora in portfelja, ki ga udeleženci usposabljanja pripravijo sami. Portfelj mora vključevati več obveznih dokazil, drugi del pa lahko kandidat izpolni po lastni izbiri. Za zagotovitev spodbudnega učnega okolja mora program potekati v varnem okolju, ocena pa mora tožilcem pripravnikom omogočiti čim večji razvoj in nadgrajevanje talentov. To se v največji možni meri dosega z ločevanjem poučevanja in ocenjevanja ter zagotavljanjem preglednega in objektivnega ocenjevanja. S tem se lahko izvajalec usposabljanja v celoti osredotoči na vlogo mentorstva in razvoj tožilca pripravnika. Izvajalec praktičnega usposabljanja in glavni izvajalec usposabljanja prispevata k ocenjevanju s tem, da morata vsakih nekaj mesecev izpolniti več obrazcev za povratne informacije in ocenjevalnih obrazcev za portfelj ter odobriti njegovo vsebino. Da bi bil sistem ocenjevanja pregleden in objektivni, mora imeti jasna ocenjevalna merila, jasen postopek in čim večjo zanesljivost ocenjevalcev. Za to je potrebno usposabljanje ocenjevalcev in svetovanje strokovnjaka iz SSR. To prispeva tudi h kakovosti ocene. Poleg tega struktura programa tudi zagotavlja, da se kandidati ne ocenjujejo bolj, kot je primerno za njihovo oceno s pravnega vidika. Opisani sistem, ki združuje določene čase ocenjevanja in dodatno oceno na zahtevo, izpolnjuje ta cilj. Sistem ocenjevanja je zato prilagojen udeležencem usposabljanja, kadar je to mogoče, in podpira tudi didaktične inovacije na področju razvoja kompetenc.

Po oceni usposobljenosti ob koncu uvodnega obdobja se opravita preizkus praktične usposobljenosti na sodnih obravnavah in preizkus s ključnimi pričami. Udeleženec usposabljanja izvedbo teh ocenjevanj načrtuje takrat, ko meni, da je pripravljen. Te ocene, prispevek vsakega vodje skupine in ocena portfelja skupaj so rezultat celotnega programa.

Program ne vključuje preizkusov izključno pravnega znanja. Taki preizkusi namreč ne bi bili v skladu z osnovno predpostavko, da so tožilci pripravniki sami odgovorni za svoj tečaj, pri čemer je bistveni del tega očitno ustrezno pravno znanje. Program temelji na predpostavki, da imajo udeleženci programa potrebno pravno znanje ali da ga bodo pridobili na začetku vsakega usposabljanja pri delu. Ocenjene končne ravni znanja vključujejo tudi pravno znanje, ki ga je treba dokazati v okviru opravljenega praktičnega dela. Zato je treba poudariti, da morajo tožilci

pripravniki zagotoviti, da njihova raven pravnega znanja ni dejavnik, ki bi oviral njihov napredek v celotnem programu.

■ Zadnja posodobitev: 12/06/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.